

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**«ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, а також другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина, набору 2023 року
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Для студентів усіх спеціальностей Полтавського державного аграрного університету
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова.
Курс, семестр	2 курс, 2 семестр
Трудовімісткість	Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3.
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Лега Ольга Василівна, к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування кабінет 6, деканат обліку та фінансів olga.lega@pdaa.edu.ua, o_lega@ukr.net https://www.pdaa.edu.ua/people/lega-olga-vasylivna
Мета вивчення навчальної дисципліни:	формування у здобувачів базових знань сутності екологічного оподаткування та податкової політики держави в сфері екології, її впливу на суспільство та набуття навичок практичного застосування отриманих знань в сфері екологічного оподаткування у майбутній професії
Компетентності:	Загальні компетентності (ЗК): ЗК10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у професійній сфері. ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці.
Результати навчання	PH5. Застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання. PH13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетентності.
Методи навчання	1) лекція, розповідь; 2) демонстрування; 3) вправи, практичні роботи; 4) метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; 5) роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль; 6) опитування; 7) контрольна робота, самостійна робота; 8) самостійний пошук помилок.
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Економічна сутність та цілі екологічного податку. Тема 2. Розвиток екологічного оподаткування. Тема 3. Сучасні умови екологічного оподаткування. Тема 4. Екологічні аспекти інших загальнодержавних податків. Тема 5. Європейський досвід екологічного оподаткування
Стратегія оцінювання результатів навчання	Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання:

	опитування, письмове виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи; контрольна робота за результатами опрацювання лекційного матеріалу; контрольна робота для здобувачів заочної форми навчання. Форма семестрового контролю – залік.
Політика навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/dobrodobro.pdf). Відповіді (усні або письмові) під час проведення начальних занять, списування або виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, забороняється. Під час складання заліку використовувати підручники (їх ксерокопії) та мобільні девайси не дозволяються. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання завдань дистанційного курсу заборонено. Здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування відповідно до вимог законодавства про вищу освіту загальнодержавного рівня та рівня Університету. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо термінів виконання та перескладання, критеріїв допуску до семестрового контролю здійснюються відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarocinyuvannyarezultatvnavchannyazdobuvachivvyshchoiosivityvpdau.pdf). Терміни виконання письмових робіт визначаються тематичним планом (індивідуальним планом здобувача вищої освіти) відповідно до розкладу навчальних занять та є однаково прийнятними для всіх форм здобуття вищої освіти. Поточний контроль здійснюється провідним НПП під час навчальних занять, які закріплені за зазначеною навчальною дисципліною відповідно до тематичного плану. До семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни здобувач вищої освіти допускається у разі виконання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни. Політика щодо критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюються відповідно до вимог Положення про внутрішню систему забезпечення якості

освітньої діяльності в Полтавському державному аграрному університеті
https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarogsvzyaorpdau100122_0.pdf) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarogocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf>)

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим відповідно до вимог нормативних документів ПДАУ з організації освітнього процесу. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю. У період обмежувальних заходів навчання, пов'язаних з військовим станом, здійснюється із використанням дистанційних технологій за погодженням із Вченою радою ПДАУ та за обов'язкової умови забезпечення аутентифікації здобувача вищої освіти.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Полтавського державного аграрного університету: Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyarogosvitniyprocespravlene.pdf>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті
https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarogsvzyaorpdau100122_0.pdf), Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarogorobochunasaytostatochne.pdf>), Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarogocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf>), Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyarogorganizaciyusamostiynoyiroboty_0.pdf), Методичні рекомендації щодо розробки силабусу навчальної дисципліни у Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/metodychnirekomendaciyisylyabus.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті

	(https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyap-roorganizacyuosvitnogoprocesuzvykorystannyamtehnologiy.pdf)
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	<u>Базові знання з дисциплін гуманітарного фундаментально-прикладного блоку</u>
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:	Презентації
Рекомендовані джерела інформації	Основна 1. Булавинець В. М. Екологічне оподаткування як інструмент «зелених» фінансів. <i>Ефективна економіка</i>. 2020. № 12. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8462. 2. Іванов Ю. Б., Котлярів Є. І. Податкова система. Екологічні податки: навч. посіб. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 148 с. 3. Канонішена-Коваленко К. Екологічний податок від А до Я. Київ: Фондація «Відкрите Суспільство», 2017. – 108 с. 4. Крисоватий А.І., Сидорович О.Ю. Основи оподаткування: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 234 с. http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41458/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf. 5. Лега О. В., Бендас Ю. О. Екологічний податок: вітчизняний і зарубіжний досвід. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством</i>: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтава, 2018. С. 25 - 27. 6. Лега О.В., Овчаренко А.Ю. Становлення і розвиток екологічного оподаткування в Україні. <i>Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств</i>: тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. Дніпро : ННІЕ, 2020. С. 120-125. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8756/1/Екол_п_од_Овчаренко.pdf 7. Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. Екологічний податок: особливості обліку і оподаткування у контексті нормативно-правових змін // <i>Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки</i>. Харків: «Міськдрук», ХНТУСГ, 2017. Вип. 185. – С. 231 - 242. 8. Матюха М. М. Облік і звітність в оподаткуванні: опорний конспект лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 220 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/oblik_zvitnist_2018.pdf 9. Нікола С.О. Гусев А.О. Екологічне оподаткування як інструмент державного впливу на економіку природокористування. <i>Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво</i>. 2020. № 4 (115). С. 108-111. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/21.pdf. 10. Плахтій Т.Ф., Драчук В.Ю. Екологічний податок: порядок оподаткування та відображення в системі бухгалтерського

обліку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 5. С. 143 -158.

11. Податкова система : навч. посіб. / В. Л. Андрущенко, В. О. Осмятченко, Я. О. Ізмайлов, Т. В. Тучак [та ін.] ; Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 155).

http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/123456789/6377/1/6549_IR.pdf

12. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами і доповненнями / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2628-20>.

13. Податок і Net Zero: як порівняти політики екологічного оподаткування в окремих країнах? URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2022/tax-and-net-zero-how-do-green-tax-policies-in-individual-countries-compare>

14. Сучек С. Екологічне оподаткування: європейський досвід та перспективи його застосування в українських реаліях. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 3. С. 85-92.

15. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с. URL: [http://chtei-](http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf)

[knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf](http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf)

Допоміжна

1. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки [Текст] : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2010. 440 с.

2. Лега О. В., Бурсова Т. Податкові та облікові аспекти справляння екологічного податку. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством* : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. Полтава, 2019. С. 46-49.

URL:http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6566/1/Бурсова_т.pdf

3. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С., Лега О.В. Екологічний облік як складова системи інформаційного забезпечення управління сільськогосподарським підприємством. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку АПК*: колективна монографія / за заг. ред. Л. Б. Гнатишин. Львів: Сполом, 2021. С. 128 – 148. URL:

http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11460/1/Гнатишин_Прокопишин_Лега.pdf

4. Лега О.В., Камбулова О.В. Екологічний податок: зарубіжний досвід. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: Збірник наукових статей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 308-313. http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8763/1/Екол_п_од_заруб.pdf

5. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування : навч. посіб. / М. І. Бондар, Л. Г. Ловінська, Н. М. Лисенко та ін. ; за заг. ред. М. І. Бондар, Н. М. Лисенко. 2-ге вид., перероб. і доп. К.

	: Акад. фін. управління, 2014. 585 с. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=451&num=9 6. Податкова система: навч. посіб. / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Х.: Діса плюс, 2019. 402 с. https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyy-posibnyk.pdf 7. Самусевич Я.В., Солодуха М.В., Теницька І.А. Дослідження впливу екологічних податків на показники сталого розвитку суспільства. <i>Економіка і суспільство</i>. 2017. Випуск № 13. С. 938-345. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/158.pdf 8. Свиноус І.В., Гаврик О.Ю., Хомовий С.М., Хомяк Н.В., Заболотний В.С., Свиноус Н.І. Екологічний облік і аудит. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» / Біла Церква, 2021. 55 с 9. Свиноус І. В., Слободенюк О. І., Присяжнюк Н. М., Гаврик О. Ю., Соколовський В. О. Теоретичні засади розвитку екологічного обліку. <i>Агросвіт</i>. 2021. № 15. С. 20–28. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.15.20 Інформаційні ресурси http://sfs.gov.ua – офіційний портал Державної фіскальної служби; http://www.rada.gov.ua/ - сайт Верховної Ради України; www.vobu.com.ua – сайт газети «Все про бухгалтерський облік» www.dtkr.com.ua – сайт журналу «Дебет-Кредит»
Рік введення	2024